

Beszámoló az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumának 2018. évben folytatott tevékenységéről

Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma Egyesület a magyar felsőoktatási könyvtárak szakmai képviselői és érdekegyeztető szervezete. Az Egyesület célja, hogy tudományos, oktatási és kulturális tevékenységével segítse az egyetemi könyvtárak mint az egész életen át tartó tanulás alapintézményei szolgáltatásainak fejlesztését, a könyvtárakban található értékek megőrzését, az egyetemi és tágabb közösség szolgálatát.

A szervezet célja

Az egyesület közhasznú tevékenységét a nevelés-oktatás állami közfeladathoz kapcsolódóan végzi az alábbi jogszabályok alapján

- nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 11.§
- nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 14.§ (2) bekezdés
- a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997.évi CXL. törvény 53. § (3) bekezdés (nyilvános könyvtári ellátás elősegítése)
- az országos múzeum, az országos szakmúzeum, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól szóló 30/2014. (IV.10.) EMMI rendelet 5. fejezet, 9.§. (2) bekezdés (részvétel a kutatásfejlesztési és innovációs programokban, felsőoktatási tartalomfejlesztésekben, hazai és nemzetközi tudományos együttműködésekben, a tudományos kutatás értékelésében és részt vesz a tudományos információk elektronikus szolgáltatásában

Az egyesület által végzett tevékenységek

- a Magyarországon működő állami és nem állami felsőoktatási könyvtárigazgatók szervezetbe tömörítése, valamint a könyvtári tevékenység összehangolása a felsőoktatási oktatás/kutatás, kulturális és kulturális megőrző tevékenység segítése, harmonikus fejlesztése céljából
- részvétel a magyar könyvtárügy egészét érintő jogszabályok, állásfoglalások kidolgozásában
- részvétel az felsőoktatási könyvtárakat érintő jogszabálytervezetek kidolgozásában, állásfoglalások kialakításában, a szakmai döntések meghozatalában

- döntés-előkészítő állásfoglalások, ajánlások és javaslatok kidolgozása a felsőoktatási szakirodalmi információ-ellátás kérdéseiben
- az egyesület foglalkozik a könyvtárak egyetemi szervezetben elfoglalt helyével, az oktató- és kutatómunkát segítő tevékenységével
- a felsőoktatási könyvtárak egymás közötti, valamint más belföldi szakmai intézményekkel való együttműködésének szervezése.
- szakmai továbbképzések szervezése és vezetése.
- a felsőoktatási könyvtárak és könyvtárosok érdekképviselése, együttműködve más szakmai és érdekképviselői szervezetekkel.
- az egyesület nemzetközi kapcsolatrendszerének fenntartása és bővítése
- az EKK közhasznú szolgáltatásaiból tagjain kívül is bárki részesülhet. Ennek érdekében az EKK a tevékenységét nyilvánosságra hozza

Szöveges beszámoló

Stratégiai fejlesztési irányok

Az EMMI Kulturális Államtitkárságának Közgyűjteményi, majd Könyvtári és Levéltári Főosztályával és a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárral 2017-ben megindult együttműködés és párbeszéd folytatódott. A felsőoktatási könyvtárak stratégiai fejlesztési irányai. 2018-2023 címen kidolgozott koncepciót a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkárral folytatott egyeztetés alapján, újabb adatgyűjtés eredményeit is figyelembe véve átdolgoztuk és áprilisban közzétettük. Az így elkészült anyagot az Oktatási Államtitkárság alkalmasnak találta konkrét intézkedések kidolgozásának megalapozására. A konkrét intézkedésekre vonatkozó javaslatát az EKK október elején küldte el a helyettes államtitkárnak, majd a felsőoktatási könyvtárak közös újgenerációs könyvtári platformja, a digitalizálási prioritások és a nemzeti open science politika kialakításának témájában kiegészítéseket fűzött hozzá.

2018 őszén több országos szakkönyvtár is kezdeményezte a tudományos könyvtárak közös, az OSZK-tól elkülönülő platformjának kialakítását kormányzati finanszírozással. Javaslatuk alapján tárgyalások indultak meg a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár, a nagyobb egyetemi könyvtárak és országos szakkönyvtárak vezetői között. A cél olyan kormányelőterjesztés kidolgozása, amely elfogadása esetén kormányzati finanszírozást biztosítana egy több éves, több lépcsőben lezajló technológiai fejlesztési projektre az állami felsőoktatási könyvtárak és nagyobb országos szakkönyvtárak esetében.

Ez a kezdeményezés részben összefügg az EKK által kidolgozott fejlesztési koncepción alapuló intézkedésekkel. A munka folytatódik a különböző tartalmú, de egymástól nem független fejlesztési célok összehangolása és az egyetemi könyvtárak eredeti célkitűzéseinek megvalósítása érdekében.

Jogszába-előkészítés és véleményezés

2018-ban csupán három, a könyvtári területet érintő jogszabály tervezet került kidolgozásra, melyeket az Egyesület véleményezett.

- Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia akciótervi szintű feladatainak megvalósításáról (2018-2020) és a jogszabályi környezet felülvizsgálatáról szóló előterjesztést
- Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia megvalósítása érdekében 2018–2021. évek között szükséges intézkedésekről szóló 1175/2018 (III. 28.) Korm. határozat 2. és 8. pontja szerinti feladatok végrehajtásáról szóló előterjesztést
- Kiadványok kötelempéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és használatáról szóló előterjesztést (60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet tartalmi megújítása)

Pályázati tevékenység, szakmai programok

Az Egyesület pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) Közgyűteményi kollégiuma által kiírt pályázati felhívás 4. sz. altémájára: Konferenciák, rendezvények, szakmai tapasztalatcserék, műhelybeszélgetések rendezése. A pályázat sikeres volt, az elnyert 2.000.000 Ft támogatással *Kommunikáció és marketing az egyetemi könyvtárakban* címmel kétnapos konferenciát szerveztünk az EKK által delegált munkatársak számára 2018. október 4-5-én Monoron. A pályázat szakmai tartalmának kidolgozását és a konferencia szervezését a DEENK munkatársai végezték. A konferencia és műhely eredményes volt, nem csak a szakmai tartalom, de a közös munka és kapcsolatépítés is inspirálónak bizonyult a résztvevők számára. A benyújtott szakmai és a pénzügyi beszámolót az NKA elfogadta.

2018. augusztus 30-án az ELTE Egyetemi Könyvtár megrendezte a „*Hagyományok és kihívások*” sorozat VII. szakmai konferenciáját, amelynek témája ez alkalommal a felsőoktatási könyvtárak fejlesztési irányi és az Open Science mozgalom volt. A konferencián került először nyilvánosan ismertetésre az EKK által kidolgozott stratégiai fejlesztési koncepció, ami egyrészt az EMMI Felsőoktatási Államtitkárságával folytatott párbeszéd alapja, másrészt az egyetemi könyvtárak számára eligazítást adó stratégiai dokumentum.

Rendezvények

Az egyesület május 24-én megrendezett **Közgyűlésén** a tagok elfogadták a szervezet előző évi munkájáról és a közhasznú tevékenységről szóló beszámolót, meghallgatták a Felügyelő bizottság jelentését és a HUNOR munkacsoport tevékenységéről szóló beszámolót.

A szervezet tagjai 2018. november 29-én **EKK fórum** keretében tárgyaltak meg több fontos kérdést. Napirendre került a Felsőoktatási helyettes államtitkársággal folytatott együttműködés, a Könyvtári és levéltári főosztály vezetője által összehívott Könyvtári szakértői bizottság tevékenysége, a közös könyvtári platformmal kapcsolatos tervek, és az EISZ Programtanács személyi összetételének megváltozása. A testület szakmai beszámolót hallgatott meg a *Kommunikáció és marketing az egyetemi könyvtárakban* című kétnapos szakmai műhely tapasztalatairól.

Az EKK kezdeményezte egy **E-könyves munkacsoport** létrehozását. Az indító megbeszélés május 16-án megtörtént.

Könyvtári együttműködések

Az **EISZ program** működésében változást hozott a Programtanács személyi összetételének megújítása. Az EKK nyolc tagot delegált a Programtanácsba a felsőoktatási könyvtárak képviselőire.

Az EKK elnöke a Magyar Rektori Konferencia (MRK) delegáltjaként tagja az **Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)** Koordinációs Testületének. A Koordinációs Testület ülésein döntések nem születnek, a résztvevők többnyire tájékoztatást kapnak a működéssel kapcsolatos jelentősebb történésekről és problémákról. 2018-ban az új szoftverre való átállás jelentett többletmunkát és számos problémát a szerzőknek és könyvtárosoknak egyaránt.

Az EKK elnöke állandó meghívottként részt vesz az **MRK plénumain**, és tájékoztatja a tagokat az ott született döntésekről, felmerült kérdésekről.

Jó gyakorlatok megosztása, szakmai kérdések megvitatása

A szervezet kiemelt célja a kialakult jó gyakorlatok megosztása, a tagintézményekben felmerült problémák megbeszélése, kölcsönös tanácsadás és szakmai tapasztalatcsere.

Az egyesület levelezőlistáján számos kérdés került napirendre, többek között:

- az előfizetett adatbázisok tartalmának ellenőrzése
- vagyonynyilatkozat-tételre kötelezett munkatársak köre
- kérdések egyedi alkalmazásokról, forrásokról
- oktatók viselkedésével kapcsolatos tapasztalatok (szabálykövetés, könyvtári tagdíj, késedelmi díj fizetése)
- könyvtári olvasóhelyek előírt száma
- ETO elektronikus kiadásának finanszírozása
- szakirányú képzések tartalma

Szervezeti ügyek

Változások történtek a szervezet tagságában. Több könyvtár jelentette be, hogy az egyetemet a továbbiakban csak egy, általában a központi könyvtár képviseli az EKK-ban, így önálló tagságuk megszűnt. Több intézményben vezetőváltásra került sor, így a szervezet tagság nem, de a képviselő személye megváltozott.

A tagdíjszámlákkal kapcsolatban sok tennivaló akadt, címváltozások miatt új számlák kérése, hibás számlák helyesbítése, átláthatósági nyilatkozatok, igazolások kérése az egyetemek részéről.

Budapest, 2019. május 13.

Nagy Zsuzsanna